

Sygn. akt II UK 317/19

POSTANOWIENIE

Dnia 7 października 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z wniosku A. K. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą A. w W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G.

o wydanie pisemnej interpretacji,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Społecznych w dniu 7 października 2020 r.,

skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 13 lutego 2019 r., sygn. akt III AUa (...)

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...), wyrokiem z dnia 13 lutego 2019 r., oddalił apelację Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 13 lutego 2017 r., mocą którego zmieniono decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w ten sposób, że uznano, iż nie podlegają ubezpieczeniom społecznym, na zasadach określonych ustawą o systemie ubezpieczeń społecznych, obywatele Ukrainy, których pobyt na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej nie ma charakteru stałego, zatrudnieni przez polskiego przedsiębiorcę na podstawie umowy zlecenia.

W sprawie ustalono, że A. K. prowadzący pozarolniczą działalność pod firmą A. w W. wystąpił 21 lipca 2016 r. z wnioskiem do organu rentowego o interpretację w trybie art. 10 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności

gospodarczej (jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 2168). We wniosku wskazał, że prowadzi działalność gospodarczą jako podwykonawca dla innych firm. W celu świadczenia usług zatrudniał na podstawie umów zlecenia osoby posiadające obywatelstwo Ukrainy. Osoby te zatrudniane są na czas określony.

Zdaniem odwołującego się, do osób niebędących obywatelami RP, których pobyt na terenie Polski nie ma charakteru stałego, mimo zatrudnienia na podstawie umowy rodzącej co do zasady obowiązki ubezpieczenia społecznego, zastosowanie ma przepis art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2020 r., poz. 266, dalej jako ustawa systemowa). Decyzją z 10 sierpnia 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w G. uznał za nieprawidłowe stanowisko zawarte w przedstawionym wniosku.

Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji i wyprowadzone na ich podstawie wnioski oraz ocenę prawną, a spór w niniejszej sprawie w istocie dotyczył kwestii wykładni prawa przy niespornych okolicznościach faktycznych. Sąd odwoławczy wskazał przede wszystkim, że art. 5 ust. 2 ustawy systemowej jako *lex specialis* stanowi wyjątek od ogólnej zasady wyrażonej w art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy systemowej. Zawarty natomiast w art. 5 ust. 2 ustawy systemowej spójnik „i” nie wprowadza koniunkcji dwóch przesłanek, po spełnieniu których możliwe jest zastosowanie tego przepisu, a jedynie spójnik ten stanowi o wskazaniu dwóch odrębnych kategorii określonych w nim osób, niepodlegających obowiązkowi ubezpieczeń społecznych.

Skargę kasacyjną wywiódł pełnomocnik organu rentowego, zaskarżając wyrok Sądu Apelacyjnego w części, w zakresie pkt 2 i 3 (oddalającego apelację), wnosząc o jego zmianę we wskazanej części i rozstrzygnięcie co do istoty sprawy przez uchylenie wyroku Sądu Okręgowego i oddalenie odwołania.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał na potrzebę wykładni przepisów art. 6 ust. 1 pkt 4 w związku z art. 5 ust. 2 i w związku z art. 2a ust. 1 i 2 ustawy systemowej oraz na występujące w sprawie zagadnienie prawne dotyczące ustalenia: czy w odniesieniu do osób zatrudnionych na czas określony na podstawie umowy zlecenia, niebędących obywatelami polskimi (obywatele Ukrainy), których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

ma charakter przejściowy, bowiem osoby te nie przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z zamiarem stałego pobytu, nie posiadają zezwolenia na pobyt stały, tylko wizy na czas określony bądź karty tymczasowego pobytu, które po wykonaniu określonej pracy kończą zatrudnienie u pracodawcy i wracają do kraju, znajduje zastosowanie norma art. 5 ust. 2 ustawy systemowej, co prowadziłoby do uznania, że pobyt tych osób na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zawsze nie ma charakteru stałego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie może być przyjęta do merytorycznego rozpoznania. Skarżący odwołał się do przesłanki wymienionej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Nie ma przesłanek do przyjęcia skargi kasacyjnej z uwagi na przesłankę umiejscowioną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Ten warunek jest spełniony, jeśli chodzi o zagadnienie nowe, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego rozstrzygnięcie może przyczynić się do rozwoju prawa. Jak wyjaśniono w orzecznictwie Sądu Najwyższego przedstawienie okoliczności, uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne, polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Konieczne jest wyjaśnienie, jakie zagadnienie prawne występuje w sprawie i dlaczego jest ono istotne (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 czerwca 2016 r., V CSK 4/16, LEX nr 2110562). Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga natomiast wykazania, że określony przepis prawa, mimo, iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć. Powyższych warunków nie spełnia argumentacja skarżącego.

Dotychczasowa wykładnia Sądu Najwyższego wskazuje, że z przepisu art. 5 ust. 2 ustawy systemowej nie wynika wymóg łącznego spełnienia dwóch

wymienionych w tym przepisie przesłanek niepodlegania obowiązkowi ubezpieczenia społecznego przez obywateli państw obcych. Przepis ten kreuje dwie niezależne od siebie kategorie określonych w nim osób, które obowiązkowi temu nie podlegają. Są nimi - po pierwsze - obywatele państw obcych, których pobyt na obszarze Polski nie ma charakteru stałego oraz - po drugie - obywatele państw obcych, którzy zatrudnieni są w wymienionych w tym przepisie placówkach (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z 28 maja 2008 r., I UK 303/07, OSNP 2009 nr 17-18, poz. 243; z 17 stycznia 2007 r., I UK 225/06, OSNP 2008 nr 3-4, poz. 46). Użycie w art. 5 ust. 2 ustawy systemowej spójnika „i” wskazuje bowiem na objęcie zakresem normowania tego przepisu dwóch odrębnych kategorii osób (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z 6 września 2011 r., II UK 60/11, LEX nr 1102994; z 16 czerwca 2011 r., III UK 215/10, OSNP 2012 nr 13-14, poz. 181; z 6 stycznia 2009 r., II UK 116/08, LEX nr 738351, I UK 194/18, LEX nr 2722897).

Z wykładni art. 5 ust. 2 ustawy systemowej wynika, że zarówno w przypadku pracowniczego tytułu podlegania ubezpieczeniom społecznym jak i tytułu wynikającego z wykonywania umowy zlecenia sam zamiar czasowego przebywania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, czy też legitymowanie się jedynie zezwoleniem na pobyt czasowy nie mają rozstrzygającego znaczenia. Istotne jest jedynie, czy podczas wykonywania wyżej wymienionych działalności można mówić o stałym przebywaniu danej osoby na terytorium Polski.

Z tych względów orzeczono z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c.